

Kære Fjerkræproducent,

Så har de første sommerdage vist sig, og mange har haft travlt i marken den sensete månedstid. Vi håber at foråret nu er kommet for at blive. I dette nummer har vi en udvidet artikel om fosforproblematikken. Læs hvordan du kan beregne en type 2 korrektion for din bedrift. Derudover kan du læse om alarmmodeller og produktion af økoænder og gæs.

Rigtig god læselyst 😊

NB!

Temadagen om langsomt voksende slagtekyllinger er flyttet til d. 14. juni.

Faglige nyheder

Fosfor lofter og Type 2 korrektioner – *Niels Finn Johansen og Jette Søholm Petersen*

SEGES arbejder med fosfor problematikken og er i den forbindelse i gang med at udvikle et værktøj/regneark, der kan lette arbejdet med beregning af korrektionsfaktorer og aktuelt/korrigeret fosfor indhold i gødningen. Vi regner med at have en prototype klar i løbet af 2018.

Som det fremgår af Husdyrgødningsbekendtgørelsen ([BEK 865](#) af 23/6/2017) må der i planperioden 2017/18 maksimalt udbringes en mængde fjerkrægødning svarende til 43 kg fosfor pr. ha harmoniareal. Fra planperioden 2019/2020 sænkes dette såkaldte fosforloft til 35 kg pr. ha harmoniareal. Desuden gælder et skærpet fosforloft på 30 kg/ha fra 2018/19 i særligt fosforfølsomme områder.

Da der ved hidtidig fodrings- og gødnings håndterings praksis er blevet udbragt 45 -55 kg pr. ha på fjerkræejendomme, er det helt åbenbart, at de nye fosforlofter medfører behov for øget udspretningsareal, større håndteringsomkostninger og hos økologiske producenter vil der desuden være risiko for et udbyttetab i marken, fordi den lavere gødningsmængde pr. ha betyder at der mangler kvælstof til afgrøderne.

Type 2 korrektion

Man har dog mulighed for at øge gødningsmængden pr. ha, såfremt man kan dokumentere et lavere indhold af fosfor i fjerkrægødningen end normproduktionen som angivet i Gødningsbekendtgørelsen ([BEK 963](#) af 12-07-2017.)

Forudsætningen for at lave Type 2 korrektion er:

1. At man kender og dokumenterer produktionsomfanget på bedriften.
 - For æglæggende høner beregnes "antal årshøner" i perioden
 - For slagtefjerkræ opgøres antal producerede dyr i perioden. Det er for slagtefjerkræ nødvendigt at lave en opgørelse for hvert hold

2. At man for æglæggende høner kender det samlede foderforbrug, det gennemsnitlige indhold af fosfor i foderet, den samlede ægproduktion og højnernes tilvækst i perioden
3. At man for slagtefjerkræ kender foderforbruget pr. produceret kylling, det gennemsnitlige fosforindhold i foderet og kg tilvækst pr. produceret slagtefjerkræ i hvert hold slagtefjerkræ

Antal årshøner beregnes som:

$((\text{antal høner ved periodestart} + \text{antal høner ved periode slut}) \times 0,5) \times (\text{antal produktionsdage i perioden} / 365)$

Beregning af korrektionsfaktor:

I Vejledning om [gødsknings og harmoniregler](#) findes formler til beregning af korrektionsfaktorer. Hvilken formel man skal bruge, afhænger for æglæggere af produktionsformen. For slagtefjerkræ er der formler til forskellige typer slagtefjerkræ og for slagtekyllinger desuden formler afhængig af slagtealder.

Eksempel for skrabeægproduktion:

Korrektionsfaktor = $((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{fosfor pct. i foder}) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 0,2) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 0,67)) / 17,18$

Eksempel for slagtekyllinger, 35 dage:

Korrektionsfaktor = $((\text{kg foder pr. kg produceret kylling} \times \text{fosfor pct. i foder} \times 10) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 3,3)) / 11,28$

Korrektionsfaktoren bruges til at beregne det aktuelle (korrigerede) fosfor indhold i gødningen for bedriften i den pågældende periode:

Aktuelt fosfor indhold i gødning = Normindhold x korrektionsfaktor

Normindhold for den pågældende produktion findes i tabel 5 i Vejledning om gødsknings og harmoniregler, som kan læses [her](#).

Krav til dokumentation

Fakturaer på køb og salg af dyr, slagteriafregninger, ægafregninger, produktionskontrol (helst E-kontrol), fakturaer på købt foder og indhold af fosfor i foder.

Oplysninger om samlet fosfor indhold i foder leveret i perioden kan i reglen oplyses af foderleverandøren, slagtevægt kan oplyses af slagteriet og leveret ægmasse kan leveres af ægpakkeriet.

Græsmarksurter – Niels Finn Johansen

I et projekt støttet af Fonden for Økologisk Landbrug i 2016 og 2017 har SEGES undersøgt om æg's sundhedsmæssige kvalitet kan påvirkes ved fodring af høner med frisk græs, kløver, lucerne og urter. Der har været fokus på fedtsyresammensætningen i fodermidlerne, herunder også i hvilket omfang sammensætningen i foderet afspejler sig i fedtsyresammensætningen i æggene. Det er fundet, at fedt fra græs, kløver, lucerne og urter er super sundt, men desværre udgør fedtet fra

disse fodermidler, selvom man tildeler ret store mængder, kun få % af det fedt som en høne dagligt indtager. Derfor afspejler græs/urternes meget gunstige fedtsyresammensætning sig ikke med tydelighed i æggefedtet. Fedtsyresammensætningen i æg bestemmes primært af fedtsyresammensætningen i fuldfoderet. Se artikel i bladet ØKOLOGI Inspiration til jordbruget, april 2018 [her](#). Tak til Amanda Duncan, praktikant, for hjælp med databehandling.

Der vil i et af de næste numre af Det Gule Blad (Dansk Erhvervsfjerkræ) blive bragt en mere uddybende artikel.

Urterne: cikorie, vejbred, kommen m.fl.

Daglig høst af friske urter til hønsene

De nye alarmmodeller overvåger nu produktionsdata fra alle danske slagtekyllinger – *Jette Søholm Petersen*

Det er nu langt om længe blevet muligt at teste de nye alarmmodeller på dugfriske data fra KIK, ACQP og L&F's E-kontrol. Lyngsoe Systems har oprettet en webservice, som giver en statistiker fra AgroTech adgang til køre alle produktionsdata igennem alarmmodellerne hver uge. På den måde sker der en automatisk overvågning af, om der er ved at opstå signifikante ændringer i konventionelle slagtekyllingers produktionsresultater.

Hver uge modtager SEGES en mail fra AgroTech med besked om alt er normalt, eller der kan være afvigelser på vej. Når der forekommer afvigelser giver SEGES straks besked til Alarmfølgegruppen. I næste nyhedsmail får I en beskrivelse af hvordan følgegruppen sikrer, at der bliver sat en hurtig reaktion i gang, hvis der opstår signifikante afvigelser. Alarmfølgegruppen mødes d. 14. maj for at godkende procedurerne for at håndtere alarmer.

Det er muligt at 1. uges dødelighed kan bruges som en tidlig advarselampe i forhold til ændringer i den totale dødelighed. Lige nu holder vi særligt øje med den parameter. Dette vil I høre mere om i løbet af sommeren. Projektet finansieres af Fjerkræafgiftsfonden.

Gut health school ved DMS – *Maja Bakke*

Den 15. – 16. afholdt DSM seminar om "Gut health" – Tarmsundhed, i Glostrup. Tarmsundhed har vakt stigende interesse de seneste år, især indenfor fjerkræproduktion. Det var også tydeligt under dette års seminar at, der var mange meninger og holdninger, samtidig med at det var et område, hvor der mangler viden.

Deltagerne blev delt op efter husdyrkategori. For de enmavede dyr vakte især to oplæg interesse i forhold til fjerkræ. Det var oplægget fra Ricarda Engberg fra AU samt oplægget af Magne Kaldhusdal fra Norges Veterinær Institut. Ricarda viste sine resultater fra de seneste års forskning. Bakteri-

er er altid tilstede i tarmen på kyllingerne, og nogle er gode andre er dårlige. Selv nogle af de bakterier, som kan fremkalde sygdom hos kyllingerne er naturligt tilstede i kyllingernes tarm. Igennem forskellige fodringsstrategier, havde Ricarda set hvordan det kunne påvirke forekomsten af gavnlige bakterier, men også af bakterier, som kunne forårsage sygdom. Struktur i foderet har en gavnlig effekt på at fremme gavnlige bakterier, såsom f.eks. mælkesyrebakterier.

I Norge har det siden jan. 2017 været forbudt at anvende coccidiostater i foderet til konventionelle slagtekyllinger. I stedet bliver kyllingerne vaccineret mod coccidiose på rugeriet. Det var derfor meget spændende at høre hvordan det var gået med produktionen. Magne viste produktionsresultater, som mod manges forventning, så rigtig fine ud. Dødeligheden var steget meget lidt, fra 2,63 % til 3,22 %. Foderudnyttelsen var blevet en anelse dårligere. Der var ingen forskelle i forekomsten af sygdomme og heller ingen forskel i behandlinger med antibiotika. Så alt tyder på, at med den rette indstilling og skærpet management + vaccination af alle kyllinger på rugeriet, er det muligt at producere konventionelle kyllinger uden brug af coccidiostater og stadig bibeholde de gode produktionsresultater. Tak til DSM for et veltilrettelagt og velafviklet seminar.

Læs mere om DSM Gut Health School i maj udgaven af Det Gule Blad.

Økoand og gås er højværdi med smag af luksus – Jette Sørholm Petersen

And og gås er slagtefjerkræets konger, der leverer kød med sublime smagsoplevelser og emmer af tradition. Økologisk and og gås efterspørges af forbrugere, grossister og restauranter. Den erhvervsmæssige ande- og gåseproduktion forsvandt fra Danmark for 20-30 år siden. Derefter var det svært at købe danske ænder, men for få år siden genopstod den erhvervsmæssige økologiske andeproduktion, og der er nu også kommet en mere nichepræget produktion af økologiske gæs og ænder. And og gås efterspørges som et luksus/special-produkt, hvor man er villig til at betale for kvalitet fremfor kvantitet. Forudsætningen for at gå ind i denne produktionsform er, at man ved hvordan dyrene skal slagtes og afsættes.

Krav til stalde, udearealer og badevand

Ikke økologiske fjerkræ må indsættes indtil de er 3 dage gamle. Alle typer af slagtefjerkræ skal have adgang til overdækning og adgang til udearealer som er beplantet og har været omlagt til økologisk drift i mindst 1 år. Alle økologiske dyr som går ude fra 1. december til 1. marts skal have adgang til ly og læ enten i form af beplantning eller et læskur se endvidere fakta-boksen.

Fakta-boks – Regler for ænder og -gæs (Kilde: Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion 2018)

	Ænder	Gæs
Belægningsgrad	21 kg/m ² i faste huse, 30 kg/m ² i mobile huse	21 kg/m ² i faste huse og 30 kg/m ² i mobile huse
Flokstørrelse	3200 – 4000 stk.	2500 stk.
Udeareal	4,5 m ² per dyr og 2,5 m ² i mobile huse	15 m ² per dyr og 2,5 m ² i mobile huse
Slagtealder	Hundyr: 70 dage, Handyr: 84 dage, gråænder 92 dage	140 dage
Adgang til badevand	Ja, når vejret tillader det	Ja, når vejret tillader det

I 2018 har SEGES fået støtte fra Økologifonden til et projekt om økologisk produktion af kalkun, and og gås.

Øvrige nyheder

Ledig stilling som slagtekyllingekonsulent (barselsvikariat)

Da Maja går på barsel fra august måned, søger fjerkræteamet ved SEGES en ny kollega. Så brænder du for at arbejde med udvikling af slagtekyllingeproduktionen? Og har du erfaring med rådgivning og projektarbejde inden for husdyrproduktion? Så er du muligvis vores nye kollega. Du kan læse hele jobopslaget [her](#).

Indlevering af fjerkræ ved Kjellerup laboratorie er stoppet

Fra d. 1. april 2018 er der lukket for undersøgelser af fjerkræ ved laboratoriet i Kjellerup. Det betyder at du ikke længere få obduceret eller testet fjerkræ ved laboratoriet. I stedet skal du kontakte en praktiserende dyrlæge og aftale nærmere med hende/ham, hvis der opstår problemer.

Tilmelding til lovpligtigt kursus om beskyttelse af slagtekyllinger

Den 7. juni bliver der afholdt lovpligtigt kursus, og der er åbent for tilmelding allerede nu. Udfyld blot den vedhæftede blanket (Excel-fil) og send den til maba@seges.dk. Blanketten er vedhæftet med nyhedsmailen. Det er vigtigt du får tilmeldt nye medarbejdere, hvis de ikke allerede har bestået kurset. Alle med interesse for slagtekyllinger er velkommen til at deltage i kurset. Det er et endags kursus, som finder sted Agro Food Park 15, 8210 Aarhus V. Vi vil sende en deltagerliste ud ca. en uge inden kursuset, så det er muligt at arrangere samkørsel.

Temadag om langsomt voksende slagtekyllinger

Temadagen er som tidligere nævnt flyttet til d. 14. juni, hvor vi håber at samle en masse mennesker til en spændende dag, hvor management, fodring og velfærd vil være omdrejningspunktet. Læs invitationen, som er i forlængelse af mailen og hør nærmere i maj-udgaven af nyhedsmailen.

God Bededag og de bedste hilsner fra SEGES Fjerkræteam

[Jette Søholm Petersen](#), [Niels Finn Johansen](#) og [Maja Bakke](#)

Hestebønner – få viden fra andre ved at dele dine egne erfaringer

Der tales meget om hestebønner, og flere landmænd har taget afgrøden til sig i foderdyrkingen.

For mange er det nyt at arbejde med hestebønne, og der er gjort mange erfaringer i praksis nu. Det er disse erfaringer vi gerne vil samle, så vi alle kan lære af dem og komme sikkert videre med hestebønner. Vi håber derfor at du, vil være med til at dele din viden med dine kollegaer. Vi har lavet et spørgeskema, som vi håber rigtig mange vil bruge tid på at udfylde. Det omhandler både mark og stald og er for konventionelle og økologiske landmænd.

Så dyrker du eller har du prøvet at dyrke hestebønner, eller har du anvendt eller anvender det i din foderration, så vil vi meget gerne høre om din viden.

Du finder spørgeskemaet her – Læs hele artiklen [her](#)

Kontaktinformationer:

Jette Søholm Petersen: E jtp@seges.dk og T 21717715, Niels Finn Johansen: E nfj@seges.dk og T 21717768 og Maja Bakke: E maba@seges.dk og T 26663098

SEGES Fjerkræteam inviterer til:

”Temadag om Langsomt voksende slagtekyllinger”

Torsdag d. 14. juni 2018 fra kl. 10 – 16

på Koldkærgård Konferencecenter,

Agro Food Park 10, 8200 Århus N

Program (foreløbigt):

Kl. 10.00 – Ankomst + en let forfriskning

Kl. 10.05 – Velkomst v. Jette Søholm Petersen og Maja Bakke SEGES

Kl. 10.15 – Produktion af langsomt voksende slagtekyllinger i Frankrig, med inspiration til indretning af udearealer m.m. v. Claude Toudic, Hubbard

Kl. 11.10 – Spørgsmål til Claude Toudic

Kl. 11.30 – Nye tiltag og spændende udvikling i Agro Food Park - Oplæg samt rundtur v. Janne Pløen Mortensen, Agro Food Park. Husk praktisk fodtøj!

Kl. 12.30 – Frokost, sandwich og noget koldt at drikke

kl. 13.30 – Nye forsøgsresultater med Fodring af langsomt voksende slagtekyllinger, præsentation af projektet og resultaterne fra 3 ”spritnye” boksforsøg, v. Maja Bakke og Jette Søholm Petersen

Kl. 14.15 – Kaffe + let forfriskning

Kl. 14.30 – Fællessession ”ERFA-grupper”, gruppesession hvor netop du kan få faglig sparring og inspiration fra andre producenter, samt folk i fjerkræbranchen. Tema: Bedre velfærd til langsomt voksende kyllinger, hvordan undgår vi fjerpilning og trædepudesvidninger og hvordan kan vi berige kyllingernes miljø?

Kl. 15.30 – Kaffe + let forfriskning

Kl. 15.45 – Opsamling på gruppesessionen i plenum, hver gruppe giver en kort gennemgang af hvad de har snakket om og er nået frem til i grupperne. Evt. dannelse af ERFA-grupper og planlægning af møde.

Kl. 15.55 – Kort oplæg v. Sanna Steinfeldt, Århus Universitet om nyt tværfagligt netværk om økologisk foder til fjerkræ

Kl. 16.00 – Afrunding og tak for i dag

Tilmelding er nødvendigt **senest fredag d. 8. juni 2018 til** Maja Bakke på mail: MABA@seges.dk. Hvis der er spørgsmål, så ring meget gerne til Maja på tlf: 2666 3098.

Deltagergebyr: 500 kr. per person – mere info om betaling følger. Meld gerne til og så modtager du betalingsinformation efterfølgende.